

System zarządzania ryzykiem

Dom Maklerski INC S.A. posiada wdrożony Kompleksowy system zarządzania ryzykiem oraz sprawozdawczości w zakresie zarządzania ryzykiem w Domu Maklerskim INC S.A., który opisuje podstawowe procesy związane z procesem zarządzania ryzykiem w Domu Maklerskim INC.

Celem systemu jest zapewnienie adekwatności i prawidłowości procesu wyznaczania i realizacji szczegółowych celów prowadzonej przez Dom Maklerski INC działalności przez odpowiednio zaprojektowane i wdrożone procesy identyfikacji, pomiaru lub szacowania, monitorowania i kontroli oraz ograniczania ryzyka, a także realizacja procesów sprawozdawczych dotyczących funkcjonowania systemu zarządzania ryzykiem oraz niezbędnych do zarządzania ryzykiem w Domu Maklerskim INC.

Dom Maklerski INC S.A. za ryzyka trwale istotne uznaje:

- ryzyko kredytowe,
- ryzyko operacyjne,
- ryzyko biznesowe,
- ryzyko płynności,
- ryzyko depozytariusza.

Ryzyko systemowe i makroekonomiczne uznawane jest jako istotne okresowo.

Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe to ryzyko nieoczekiwanego niewykonania zobowiązania lub pogorszenia się zdolności kredytowej zagrażającej wykonaniu zobowiązania. W obszarze tego ryzyka wyróżnia się następujące składowe, mogące mieć wpływ na funkcjonowanie DM INC:

- a. ryzyko kontrahenta – ryzyko niewykonania zobowiązania przez kontrahenta,
- b. ryzyko koncentracji – ryzyko pogorszenia się zdolności kredytowej zagrażającej wykonaniu zobowiązania w wyniku uzależnienia się (braku dywersyfikacji) lub nadmiernej ekspozycji wobec jednego podmiotu lub podmiotów wewnętrznych.

Dom Maklerski INC wyznacza wartość ryzyka kredytowego w ramach kapitału wewnętrznego metodą standardową, zgodnie z przepisami IFR. Wartością ekspozycji składnika aktywów jest wartość księgowa tego wskaźnika, która pozostaje po dokonaniu korekt zgodnie z przepisami IFR. Do celów obliczania kwot ekspozycji ważonych ryzykiem każdą ekspozycję klasyfikuje się do jednej z kategorii ekspozycji o określonej wadze ryzyka. W przypadku wystąpienia ekspozycji innej niż wykazana w procedurze, Risk Manager niezwłocznie przyporządkowuje jej wagę ryzyka zgodnie z IFR.

Celem monitorowania ekspozycji kredytowych, Risk Manager:

- a. Przeprowadza raz do roku monitoring sytuacji finansowej i kapitałowej banków przechowujących środki pieniężne Domu Maklerskiego INC, na podstawie dostępnych źródeł, w szczególności ujawnień w zakresie adekwatności kapitałowej. W przypadku zidentyfikowania niekorzystnych zjawisk, mogących mieć wpływ na wypłacalność kontrahenta, Risk Manager informuje Zarząd i rekomenduje przeniesienie środków pieniężnych do innego banku krajowego;
- b. Przeprowadza kwartalny monitoring sytuacji finansowej klientów Domu Maklerskiego INC, względem których Dom Maklerski posiada należności długoterminowe, na podstawie dostępnych danych.
- c. Przeprowadza kwartalny monitoring należności krótkoterminowych DM INC w zakresie zasadności dokonania przez DM INC odpisów.

Każdorazowo, gdy planowane jest przeprowadzenie emisji instrumentów finansowych o znacznej wartości, Zarząd biorąc pod uwagę wielkość oferty i oczekiwaną wysokość łącznych wpłat z tytułu przyjmowania zapisów, zleca Risk Managerowi przygotowanie kalkulacji wymogu kapitałowego z tytułu

ryzyka kredytowego oraz łącznej wartości kapitału wewnętrznego w związku z oczekiwanym zwiększeniem ekspozycji. W sytuacji, gdy prognozowany wzrost kapitału wewnętrznego przekroczyłby wartość funduszy własnych Zarząd jest zobowiązany do takiego zorganizowania oferty instrumentów, aby wymóg ten nie został naruszony.

Dom Maklerski INC przyjmuje następujące zasady mające na celu ograniczenie ryzyka kredytowego w prowadzonej działalności:

- a. Dom Maklerski INC nie przyjmuje na siebie ekspozycji wobec instytucji, której wartość przekracza 100% wartości funduszy własnych Domu Maklerskiego INC. Wartość tego limitu wewnętrznego podlega corocznej aktualizacji;
- b. Dom Maklerski INC nie udziela pożyczek poza pożyczkami w ramach grupy kapitałowej INC S.A. z siedzibą w Poznaniu;
- c. Przechowywanie własnych środków pieniężnych Dom Maklerski INC dokonuje się wyłącznie w bankach krajowych, które spełniają wszystkie normy w zakresie adekwatności kapitałowej i nie są zobowiązane do realizacji planu naprawy;
- d. Dom Maklerski INC prowadzi działalność w sposób zapewniający, aby limit udziału rocznych przychodów od jednej grupy powiązanych klientów w rocznych przychodach ogółem Domu Maklerskiego INC w wysokości nieprzekraczającej wartości kapitałów własnych Domu Maklerskiego INC wykazanych w ostatnim rocznym zbadanym sprawozdaniu finansowym. Odstępstwo od powyższych zasad wymaga decyzji Zarządu Domu Maklerskiego INC, która może być podjęta po przeprowadzeniu analizy ryzyka wynikającego z koncentracji.

Risk Manager analizuje, na podstawie dostępnych źródeł, powiązania kapitałowe lub osobowe pomiędzy podmiotami, względem których Dom Maklerski INC posiada ekspozycję kredytową, i w przypadku ich występowania na potrzeby analizy ryzyka kredytowego ujmuje ekspozycję względem takich podmiotów łącznie. Powyższe nie znajduje zastosowania do podmiotów wchodzących w skład grupy kapitałowej Domu Maklerskiego INC.

Z uwagi na stosowane mechanizmy ograniczania ryzyka kredytowego, Dom Maklerski INC nie stosuje limitów lub ograniczeń w zakresie ryzyka koncentracji wynikającego ze współzależności gospodarczych, prowadzenia działalności w tym samym sektorze gospodarki, regionie geograficznym oraz prowadzących taką samą działalność lub obrót takimi samymi towarami.

Ryzyko operacyjne

Ryzyko operacyjne jest to ryzyko straty wynikające z nieodpowiednich lub zawodnych procedur wewnętrznych, błędów ludzi i systemów lub ze zdarzeń zewnętrznych, obejmujące także ryzyko prawne.

W zakresie identyfikacji, pomiaru, monitorowania i kontroli ryzyka operacyjnego prowadzi się następujące działania:

- a. kontrolę zgodności działalności operacyjnej z prawem (w ramach istniejącego systemu nadzoru nad zgodnością z prawem), w celu ograniczenia ryzyka prawnego,
- b. bieżącą kontrolę warunków zawieranych umów i określanych w nich wynagrodzeń, w celu sprawdzenia ekonomicznej zasadności ustalanych warunków,
- c. szkolenie pracowników w zakresie obowiązujących przepisów prawa oraz wymogów regulacyjnych,
- d. nadzór nad przepływem i uniemożliwieniem wykorzystywania informacji poufnych i stanowiących tajemnicę zawodową,
- e. nadzór nad przestrzeganiem ogólnych zasad bezpieczeństwa.

Miarą ryzyka operacyjnego jest wysokość potencjalnej straty mogącej wystąpić wskutek zaistnienia zdarzeń objętych ryzykiem.

Zarząd określa i podejmuje na bieżąco działania mające na celu eliminację skutków zdarzeń operacyjnych, a jeśli okaże się to niemożliwe – monitoruje straty z tytułu ryzyka operacyjnego i podejmuje działania mające na celu zminimalizowanie skutków przyszłych niekorzystnych zdarzeń.

Dom Maklerski INC posiada wdrożony plan ciągłości działania, w tym plany awaryjne służące zapewnieniu możliwości prowadzenia bieżącej działalności Domu Maklerskiego INC i ograniczeniu strat w przypadku wystąpienia niekorzystnych zdarzeń zewnętrznych i wewnętrznych mogących poważnie zakłócić tę działalność.

Ryzyko płynności

Ryzyko płynności to ryzyko niewywiązania się z bieżących zobowiązań w wyniku niedopasowania przepływów finansowych.

Dom Maklerski INC zarządza ryzykiem płynności poprzez utrzymywanie gotowości do terminowego regulowania zobowiązań poprzez posiadanie odpowiedniej ilości środków własnych oraz możliwość awaryjnego pozyskania płynności. Zarządzanie ryzykiem płynności opiera się na miarach płynności wskaźnika bieżącej płynności oraz na wysokości aktywów do dyspozycji. W celu ograniczenia ryzyka płynności w Domu Maklerskim INC wprowadza się następujące limity dla następujących miar płynności:

- a. wskaźnika bieżącej płynności – limit w wysokości co najmniej 1,1, przy czym przy wyznaczaniu wskaźnika płynności bieżącej, nie uwzględnia się należności z tytułu przeprowadzania ofert instrumentów finansowych klientów Domu Maklerskiego INC oraz zobowiązań wobec klientów z tytułu przeprowadzania ofert instrumentów finansowych;
- b. spadek wysokości nadwyżki aktywów do dyspozycji (jako aktywa do dyspozycji rozumie się sumę środków własnych DM INC zgromadzonych na rachunkach bankowych i na lokatach bankowych) nad wysokość połowy rocznych kosztów działalności pomniejszonych o amortyzację według stanu wykazanego w Planie Finansowym na dany rok kalendarzowy poniżej 10.000 zł.

W przypadku, gdy poziom miar płynności:

- a. ukształtuje się na poziomie niższym niż 1,2 dla wskaźnika bieżącej płynności lub
- b. gdy wysokość nadwyżki aktywów do dyspozycji nad wysokość połowy rocznych kosztów działalności pomniejszonych o amortyzację według stanu wykazanego w Planie Finansowym spadnie poniżej 20.000 zł,

Risk Manager jest zobowiązany do niezwłocznego poinformowania Zarządu Domu Maklerskiego INC. Zarząd podejmuje niezwłoczne działania mające na celu zapobieżenie przekroczeniu limitów ryzyka płynności.

Dom Maklerski INC posiada wdrożone Awaryjny Plan Płynnościowy oraz Awaryjny Plan Kapitałowy, które są stosowane w przypadku zaistniałych problemów z płynnością.

Identyfikacja ryzyka płynności w Domu Maklerskim INC następuje na podstawie wyznaczania i przestrzegania wskaźnika bieżącej płynności, wymogu z tytułu ryzyka płynności oraz wysokości aktywów do dyspozycji.

Ryzyko biznesowe

Ryzyko biznesowe to ryzyko nieosiągnięcia założonych i koniecznych celów ekonomicznych z powodu niepowodzenia w rywalizacji.

W zakresie identyfikacji, pomiaru, monitorowania i kontroli ryzyka biznesowego prowadzi się następujące działania:

- a. kontrolę realizacji założonych celów ekonomicznych,

- b. bieżący monitoring uwarunkowań otoczenia ekonomicznego,
- c. obserwację i analizę otoczenia konkurencyjnego,
- d. ciągły monitoring postrzegania Domu Maklerskiego INC przez osoby trzecie i podmioty zewnętrzne, w tym:
 - Klientów (na podstawie bieżących komentarzy),
 - Pracowników (na podstawie bieżących komentarzy),
 - Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego (na podstawie wyników kontroli, oceny BION oraz bieżącej korespondencji),
- e. współpracę z odpowiednio wykwalifikowanymi podmiotami w zakresie sprawozdawczości rachunkowej i podatkowej,
- f. kontrolę jakości świadczonych usług.

Ze względu na zakres działania Domu Maklerskiego INC w ramach grupy INC S.A., ryzyko reputacji wynika również z reputacji całej grupy kapitałowej INC S.A. Ryzyko grupy kapitałowej INC S.A. jest elementem ryzyka reputacji Domu Maklerskiego INC.

Ryzyko depozytariusza

Ryzyko depozytariusza to ryzyko straty wynikającej z pełnienia przez DM INC funkcji depozytariusza funduszy inwestycyjnych zamkniętych, poniesionej w wyniku roszczeń uczestników funduszu lub kary nałożonej przez KNF z powodu naruszenia obowiązków wynikających z ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi.

DM INC, za pomocą macierzy ryzyka, określił główne nośniki ryzyka depozytariusza (KRI), na podstawie których wyróżnił trzy kategorie funduszy inwestycyjnych zamkniętych (FIZ) charakteryzujące się różnym poziomem ryzyka. W ramach macierzy ryzyka, zidentyfikowano kilkanaście procesów, za które odpowiada depozytariusz, w ramach każdego procesu zidentyfikowano różne ryzyka, określono działania związane z zarządzaniem ryzykiem lub kontrolną danego podobszaru, następnie oszacowano prawdopodobieństwo, wpływ oraz istotność danego ryzyka oraz nośniki ryzyka (KRI). Nośnikom ryzyka przypisano odpowiednie wagi punktowe i na tej podstawie wyliczana jest ocena punktowa kategoryzująca poszczególne FIZ.

DM INC dokonuje pomiaru (oszacowania) ryzyka depozytariusza w oparciu o oceny obsługiwanych funduszy (kategoryzację funduszy) i wartość aktywów netto FIZ w poszczególnych kategoriach funduszy.

Ryzyko systemowe i makroekonomiczne

Ryzyko systemowe oznacza ryzyko zakłócenia systemu finansowego oraz negatywne zmiany warunków ekonomicznych, które może spowodować poważne negatywne konsekwencje dla systemu finansowego i realnej gospodarki.

Wszelkie istotne zmiany warunków systemowych i makroekonomicznych mogące mieć wpływ na działalność Domu Maklerskiego są odnotowywane i poddawane ocenie przez Risk Managera.

Dom Maklerski INC identyfikuje następujące wskaźniki makroekonomiczne, które charakteryzują niekorzystne zmiany cyklu gospodarczego w gospodarce mające wpływ na działalność Domu Maklerskiego INC:

- dynamikę zmian PKB,
- zmianę wartości indeksu WIG.